

اهل حق

www.ketab.ir

نامیق صفی زاده
(بوره کھی)

سرشناسه	: صفی زاده، نامیق، ۱۳۳۰
عنوان و نام پدیدآور	: اهل حق / نامیق صفی زاده
مشخصات نشر	: تهران، بوره گهیی، ۱۳۹۲
مشخصات ظاهری	: ۳۷۷ ص
شابک	: ۹۷۸-۹۶۴-۷۸۴۹-۲۷-۲
وضعیت فهرست نویسی	: فیا
موضوع	: کردان -- ایران -- تاریخ
موضوع	: کردان -- هویت قومی
موضوع	: کردستان -- تاریخ
موضوع	: کردستان -- آداب و رسوم و زندگی اجتماعی
رده بندی کنگره	: DSR ۷ / ک ۴ ص ۷ ۱۳۹۲
رده بندی بیوی	: ۹۵۵/۹۸۴
شماره کتابخانه ملی	: ۳۳۶۶۲۵۹

اهل حق

ناشر: سازمان انتشارات بوره گهیی - مرکز نشر و پژوهش های ایران شناسی

حروف چین: واحد تایپ سازمان انتشارات

لیتوگرافی: تارنگ

چاپ: تات

تیراژ: ۱۰۰۰

نوبت چاپ: اول

سال چاپ: ۱۳۹۲

ISBN: 978-964-7849-27-2

شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۷۸۴۹-۲۷-۲

تهران، میدان شیخ بهایی، خیابان سئول، نیش خیابان اوستا، پلاک ۱

تهران، صندوق پستی - ۳۱۷۱ - ۱۵۸۷۵

پست های الکترونیکی: nashrbourekaiv @ Gmail . com

n.iranshenasi @ Gmail . com

۷	درآمد.....
۸	منشأ نژادی کُرد.....
۸	واژه‌ی کُرد.....
۱۳	نژاد کُرد.....
۱۳	آراء و نظریات نژادشناسان درباره‌ی نژاد کُرد.....
۲۰	افسانه‌ها درباره‌ی منشأ کُرد.....
۲۳	مهاجرت قبایل کُرد به غرب ایران.....
۲۸	مسئله‌ی کُردستان.....
۲۹	کُردستان.....
۳۰	جغرافی کُردستان.....
۳۱	کُردان.....
۳۲	صفات کُرد.....
۳۶	تاریخ کُردستان.....
۴۵	زبان.....
۵۰	شعب زبان کُردی.....
۵۲	شاخه‌ی کرمانجی شمال.....
۵۲	شاخه‌ی کرمانجی جنوب.....
۵۲	کُردی کرمانشاهی.....
۵۴	شاخه‌ی اورامی و گورانی.....
۵۴	ادبیات کُردی.....
۶۰	اهل حق.....
۸۶	یارسان.....
۸۹	اساس آیین اهل حق.....
۹۰	تناسخ.....
۹۲	آفرینش از نظر اهل حق.....
۹۲	ظهورات اهل حق.....

۹۴	آیین حقیقت.....
۱۰۵	نمونه‌یی از آثار اهل حق.....
۱۱۳	شاه‌خوشین در اوراق تاریخی.....
۱۱۸	کشته شدن بدرین حسنویه.....
۱۲۱	اهل حق.....
۱۳۱	سلطان اسحاق و آیین یارسان.....
۱۵۱	کتاب‌نامه.....
۱۵۲	دوره‌ی هفت‌واژه - جزوی از نامه‌ی سرانجام.....
۱۷۵	کاکایی‌ها.....
۱۹۸	اهل حق.....
۲۰۴	اصول مکتب تناسخ.....
۲۱۶	نهضت مبارک شاه علوی کُردی (شاه‌خوشین).....
۲۲۸	دولت ملی قراقویونلو با کیش رسمی اهل حق.....
۲۴۰	کُردان در حکومت قراقویونلو.....
۲۴۵	طوایف کُرد تابع اولوس قراقویونلو.....
۲۴۵	تاریخ سیاسی قراقویونلوها.....
۲۴۷	ورود قراقویونلوها به آناتولی.....
۲۵۸	ناصرالدین محمد (۷۸۲-۷۹۱ هـ.ق).....
۲۶۰	شکست شیخ علی، شاهزاده‌ی جلایری از قرامحمد.....
۲۶۲	غارت حاجیان موصل توسط سالم‌بیگ دوگر.....
۲۶۲	محاصره‌ی ماردین.....
۲۶۳	اعزام سفیر به مصر از طرف قرامحمد و جنگ با آق‌قویونلوها.....
۲۶۴	حمله‌ی تیمور به قراقویونلوها.....
۲۶۷	اتحاد منتاش، قاضی برهان‌الدین و قرامحمد علیه سلطان برقوق.....
۲۶۸	جنگ قرامحمد با پیرحسن.....
۲۶۹	جمال‌الدین قرايوسف.....
۲۷۱	ورود قرايوسف به تبریز.....
۲۷۳	استیلای تیمور بر آناتولی شرقی.....
۲۷۶	اسارت ائلمش به دست قرايوسف.....

۲۷۹	پناهنده شدن قرایوسف و سلطان احمد.....
۲۸۴	زندانی شدن قرایوسف و سلطان احمد در قلعه‌ی دمشق.....
۲۸۵	زندگی قرایوسف در زندان، رهایی از زندان و بازگشت او.....
۲۸۷	اوضاع آذربایجان پس از مرگ تیمور.....
۲۸۹	بازگشت سلطان احمد از سوریه.....
۲۹۰	نخستین جنگ قرایوسف با ابوبکر.....
۲۹۲	جنگ سردرود - آذربایجان و حاکمیت قطعی قرایوسف.....
۲۹۶	آمدن علاءالدوله بن سلطان احمد نزد قرایوسف.....
۲۹۸	جنگ با قرايولوک عثمان - الحاق ماردین.....
۲۹۸	اعزام امیر بسطام و سلطان معتصم.....
۳۰۰	خصوصیت با سلطان احمد و فتح ارزنجان.....
۳۰۵	اسارت کیومرث بن شیخ ابراهیم شیروانشاه.....
۳۰۷	اعلام سلطنت پیر بوداق توسط قرایوسف.....
۳۱۰	برپایی جشن برای پیربوداق توسط قرایوسف.....
۳۱۲	عزیمت قرایوسف به سلطانیه به قصد تأدیب بسطام‌بیگ.....
۳۱۴	اقدام شاهرخ برای حمله به آذربایجان.....
۳۱۵	اعزام سفیر قرایوسف نزد شاهرخ.....
۳۱۹	سومین برخورد با قرايولوک.....
۳۲۳	تعرض پیرعمر به قلعه‌ی کماخ.....
۳۲۵	تدارک دولت مملوک علیه جنگ با قرایوسف.....
۳۲۶	حمله‌ی شاهرخ به قرایوسف.....
۳۳۴	وفات میریوسف به تبریز.....

درآمد

یکی تاریخ می‌نوشت، واقعیهی در نظرش اتفاق افتاد. و در حضور دوستان کتاب خود را در آتش انداخت و گفت: «همه‌ی روایات از این قبیل است.» از طرف دیگر گفته‌اند: «دروغی نیست که از راستی بنیان نگرفته باشد.» ملای رومی فرموده است: کی دروغی قیمت آرد نی ز راست اندر عالم هر دروغ از راست خاست اگر در تدوین، کمتر به حواشی رفته، برای احتراز از روایات ناپاکار است! شاید پژوهشگران طرز مؤلف را ایجاز مغل بدانند، اگر به حواشی می‌رفت، آیندگان اطناب عمل می‌خواندند.

درباره‌ی اهل‌حق و تاریخچه و آداب و رسوم ایشان بسیار گفته و نوشته‌اند. عده‌یی آغاز پیدایی آنان را از قرن دوم هجری و شماری قبل از پیدایی اسلام و گروهی پنج قرن پیش گفته‌اند. شماری بهلول ماهی را عمرو بن لهب تازی و یار غار هارون‌الرشید گفته و آن را بهلول یاری گفته‌اند. در حالی که مراد اهل‌حق از بهلول، بهلول ماهیدشتی است که در آثار اهل‌حق از او به اختصار به‌عنوان بهلول ماهی یاد گردیده است. به روایت تاریخی در سال ۴۰۵ هـ.ق حسین بن مسعود کُردی معروف به شاه خوشین جنازه‌ی امیر بدر بن حسنویه کُردی را به نجف ارسال می‌دارد و بر او نماز می‌خواند. اهل‌حق یک آیین صرفاً کُردی بوده که دفاتر و کلام‌های آن به گویش اورامی و گورانی کُردی سروده شده است. این مسلک در برابر تهاجم تازیان و تبلیغ زبان و ادب عربی به تبلیغ زبان ملی پرداخته و رهبران آن یک‌پارچه دل سوخته و مدفون در فرهنگ ملی و ایرانی بوده و به عنوان به‌ترین پاسداران ملی که از کیان میهن به زبان فرهنگ به‌پا خواسته‌اند. برای حقیقت‌یابی از ادب و اعتقادات و باورهای اهل‌حق می‌بایست سروده‌های قوش‌چی اوغلی که نام‌های سرانجام را با ذوق سلیم و امانتداری کامل به زبان ترکی برگردانده است، تطبیق داد. این اثر برای پژوهشگران، دوستان و آشنایان که از رهروان طریقه‌ی اهل‌حق هستند، به رشته‌ی تحریر درآمده است.

تهران- نامیق صفی‌زاده (بوره‌که‌یی)